

JAUNIMAS

BIR3ELIS

1911 - M.

Br.

Jaunimas

Mėnesinis laikraštis skiriamas jauniems.

TURINIS: Žmogaus veikimas. — Lietuvos dvąsios liudijimai, — Keli Lietuviai dailininkai. — Apie valbūmą. — Apžvalga: Politika; sąimas-parlamentas; politiškas dąrbas Lietuvoj; gyvenimo supratimo persimainimas; bažnyczios; du Lietuvitų vąkaru. — Pasikalbėjimai. — Nauji Raštai. — Iš leidėjų-rašytojų pusės.

ŽMOGAUS VEIKIMAS.

Save pažinti yra augštšiausias žmogaus uždavinis. Tuomi žmogus tepastuoja tikrai žmogumi. Nėsa aiškiausias jo žimtis yra ligiai tai, kad jis pats save pažįsta. Bet iš nieko žmogaus geriau nepažįsi, kaip iš jo veikimo. Savo veikime žmogus pats save kuo-aiškiausiai mato.

Paprastai tikima, būk žmogus veikia, kad jo kūnas junda. O ne visuomet taip ir yra. Žmogaus kūnas yra įpatingas dalikas. Jām vieną ar antrą kartą vienaip pasijudinus, pasilieka jame tokiām pasijudinimui geresnis galėjimas ir, tarsi, palinkimas. Pagaliaus kūnas junda visai savaimi. Taip, paveikslui, rūkėti labai pripratusio žmogaus lūpos junda žmogui net miegant, lig jis rūkėtų.

Žmogaus kūnas yra kaip koks automatas. Jis junda, kaip jis užgaunamas; ir bando tån judėjimā atkartoti, kad jis tame nekliudomas. Taip randasi įpratimas. Tik vieną dalikā reikia tše

gerai pastebėti. Judinkime kito žmogaus ranką taip dažnai, kaip tik galime, nesiras įpratimas. Bet kuomet žmogus pats panorės, kad jo ranka įpatingu būdu judėtų, veikiai rankoje pasiliks tām palinkimai ir galėjimas. Pirštai ir ranka įpranta plunksnā vesti, ne, kad kits jį atkartotinai valdo, bet kad pats rašiti pasimokidams žiūri, kaip plunksnā tikru būdu vedus. Pagaliaus ranka tarsi savaimi judinas reikalingu būdu. Žmogui nebereikia apie menkiausius judėjimus pamąstīti.

Taip visi judėjimai tarsi į kūną įdedami, ir jis jiems priauginamas. Bet tada kūnas jau ir tarsi visai saviškiu pastoja. Ira gīvu dalīku, tinkamu visokiems judėjimams. Tik reikia jį taip užgauti, koks jo judėjimas reikalingas. Tān gāli patsai žmogaus noras padarīti. Bet ir be to galima apsieiti. Ir iš paviršiaus prieinanti priezastis gāli sukelti tinkamā kūno judėjimā. Žmogus gāli miegoti, tai esti nieko nežinoti apie savo kūną, o tas vis dėlto gāli tinkamai judėti. Bet aiškiu, kad tuomet žmogus pats neveikia.

O dār-gi kitas dalikas kartais pasirodo. Žmogus panori judėjimo, kurs nėra kūnui įprāntas. Bet kūnas tesijudina savo būdu, kaip tikras saualininkas. Sākoma: sunku pāproti pergalėti. Pāprotis paties žmogaus veikimā visai apkreipia. Ir apie tokį tad nebegāli būti nei kalbos. Tik su didžiu kantrumu žmogui galima savo kūnui kitā, tinkamesnī judėjimā įprānti.

Taip matīti, kad kūnas ira įrankiu žmogaus

veikimui šiame gyvenime. Bet kūno judėjimas ne visuomet ira ir paties žmogaus veikimas. Gana dažnai tėra paviršutiniū intelekmiū sekmė.

Visai toki-jau padėjimā galima pastebėti kitame žmogaus gyvenimo skirūje. Kaip žmogus mato kūną ir jo gyvenimā esant sūu dalīku su savo reikmenėmis ir istātīmais, taip ir jo "vidūje" jām apsieiškia įpatingas, nuo kūno gyvenimo skiriamas kitas, būtent geismai, palinkimai, troškimai, ir tt.

Nėra jie taip regimai suglausti viename pavidale, kaip kūno gālios. Bet už tai jū judėjimas ira daug gīvesnis ir lengvai sužadīnamas paviršutiniū intelekmiū. Ir jis visai taipojau, kaip kūno judėjimas, gāli pasidarīti pāprotšiu ir saviškiu prieš pātī žmogū. Kuomet tik vienas geismas kartā ira sukiles ir patenkintas, tuoj reikalauja jis ir atkartojimo. Ir pasidāro taip geismū pāprotšiai, kurie visai tokiu būdu savaip gīvena, kaip ir kūnas su savo įpratīmais. Geismai ir jū gentis turi tad įpatingā savo gyvenimā, tarsi savo kūną. Ir žmogus su savo valia gana dažnai menkai teištaiso prieš juos.

O kadangi geismai sukelia ir kūno judėjimus, išeina vėl veikimas, kurs žmogaus veikimu vadinamas, o tik to nėra. Tātšau jį priskaitoma žmogui. Nėsa geismū pāprotšiai, taipojau kaip kūno įpratīmai, tesiranda patšiam žmogui sutinkant su pirmu ir antru geismū sukilimu. Taip žmogus pats gamina kaip kūno, taip ir geismin-

gumo sauvalninkišumā. O kad tas tad priēš zmogaus vāliā apsireiškia, tad berods zmogus pats neveikia, bet jis īra atsākās uz tai.

Todēl reikētū zmogui labai atsargiām būti, kad sukīla jame koks pageidimas. Vienā kartā su juo sutikus, tasai auga. Ir zmogus tik tuomet pasi-
liks savo vidūje, savo prigimtīj, valdonu, kad jis ir savo vāliā augīs.

Dār ir todēl sunkiau īra geismus ir jū pā-
protšius suvaldīti, kadangi jie greta su kūno ju-
dējimais nusiduoda. Juodu tarsi abu susitelkia
savaip gīventi, zmogaus noro ir prieziūros neat-
siklausdamu.

O dār prisideda tretšias toks-jau kaip geismū
gīvenimas, kurs gāli līgiu būdu stoties priēš pātī
zmogū. Ira tai mintšīū gīvenimas. Mintšis at-
plaukia ir dingsta. Pareina iš neregimos zmogaus
aplinkībēs, uzņinka jī ir nueina. Ir visai atitin-
kamai kaip geismū gīvenime pasidāro ir omenīj
pāprotšiai. Kokios mintšis dažnai priimamos arba
dār-gi vadinamos, tokios veikiau ir atplaukia ir
uzgula zmogū. Net stojasi su savo protu zmo-
gaus išmintšiai ī keliā. Todēl paprastai ne pats
zmogus māno ir išmāno, bet īprātintos mintšis.

Jos tad veikia toliau ī geismus ir tos ī kūnā.
Ir pasidāro gana pinklus veikimas. Tātšau ir tai
nēra dār paties zmogaus veikimas. O tik did-
ziausia zmoniū dalis tokiu būdu gīvena. Ir īra
savo mintšīū bei geismū ir kūno reikalāvīmū
vergais. Nēra sau-zmonēmīs.

Zmogui īra paduoti tartum trīs automātai, ku-
riais jis apsireikšti galētū. Bet tiems trims īsi-
gīvenus ir susitelkus, zmogus paprastai neistengia
juos taip suvaldīti, kad jām tarnautū. Ir kas prie
zmogaus matīti, īra beveik vis vien automātiškas
veikimas. Todēl gana dažnai nusiduoda, kad
tokiū zmoniū "automātai" pakliūva kitū, galin-
gesniū zmoniū arba nors jū mintšīū bei geismū
intekmēms. Ir tūli zmonēs todēl berods gīvi īra,
o tik jūjū ištīkrjū nēra gīvenime. Ir jū veikime
tēra matīti, koks miklus jū kūnas īra, kokie karšti,
galingi jū geismai, kokios tvarkios ir prakilnios
jū mintšis. Bet kuomet zmogus bando ir pats
apsireikšti, tuomet ir tai gāli būti mātoma, tik
labai retai tepastebima, kadangi zmonēs tuo
menkai tesirūpina.

O zmogui pridera patšīām veikti, pridera savo
esībe, savo išmintī ir vāliā apreikšti. Ir tai īra
galima. Minimiems automātams īsigīvenus, zmo-
gus dār nēra prapuoles. Igdami visokius pā-
protšius, jie pastoja ir tinkamesni zmogui visokiu
būdu tarnauti. Tik zmogus neturētū jiems pasi-
duoti ir rūpinties ant jū vis viršū palaiķīti. Bet
tām reikalinga, kad pats zmogus augtū.

Nusiduoda tai tokiu-jau būdu, kaip visas au-
gimas: išlengvo. Kuomet tik kūno judējimas pa-
stoja reikalingas, zmogus turētū jī palidēti kuo
budresne sāmone. Geismams sukīlant, jām pri-
derētū labai mēginti, kas jū priezastis ir kas jū
tikšlas. Mintšims atplaukiant, zmogus turētū jas

tvarkīti savo mānīmu ir jas priimti pagal jū prakilnumā. Visuomet zmogaus augstībē: jo sāzinē, jo īsmintīs ir valia turētū viskān atsvērti.

Nesiseks tai tuoju. Bet kas kartā vis geriau. Zmogus augs. Ir galēs kuo-geriau naudoties trejopa savo prigimtīmi: savo automātais. Tuomet tūjū judējimai bus tikrai zmogaus veikimai, īs kuriū gāli gimti net veikalai. *Vidūnas.*

LIETUVIU DVASIOS LIUDIJIMAI.

Zmonijos dvāsiā gālime sulīginti su saulēs Sviesā, kurioj mātome begālo daug spindulī. Jie īra pavienīū zmoniū ir tautū dvāsios, kurios galingiau ar silpniau Svietšīa ir savo spalvas, savo īpatības aiškiau ar drumstšīau apreiškīa.

Jieškodami tarp zmonijos dvāsios spindulīū Lietuvīū tautos dvāsios senuose laikuose, jos beveik neišvīstame. Tartum jos nebus. Istīkrūjū ji nešvīetē taip, kad būtū zinomoj zmonijos Sviesoj regīma buvusī.

Dār-gī nuostabu, kad tā Sviesā, kaip ji Lietuvīū kalboj pasirodo, ne tiek patšīū Lietuvīū, kiek kitātautšīū buvo pastebīma ir priekīn stātoma. Kitātautšīai pirmiau pradējo tīrinētī Lietuvīū kalbā ir stropiau rinkti tos kalbos zjedus.

Lietuviū tauta gīveno, līg nenorēdama stoties Svieson, līg drovingā padarītī apie save daug kalbū, tarsi vengdama apie save māstītī, līg būtū tai puikāvīmas. Ir ji saves nepazīno.

O dabar beveik visas kitaip. Pasirodo kuone kita kraštutinībē. Jau beveik per daug Lietuvīai apie savo tautā kalba. Ir tikrai reikalinga vieniems ir antriems patarti: Tik nerēkaukite taip! Peraiškīai zmonēs pamatīs jūsū skurdā.

Bet īra ir rimto dārbo. Berods ir seniau buvo rimtai

dirbama. Tūli Lietuvīai rūpinos īpatšīai mūsū tautos dvāsios grozībēmīs. Ir daug surinko pāsakū, dainū, parliū, ir tt. Buvo ir nevienas, kurs Lietuvīū kalbā tīrinējo. Vienok, tai buvo līg tautos dvāsios zaibai. Bet dabar gīvenant "Mokslo Draugijai" Vilniūje, visos Sviesesnēs jēgos tarsi krūvon traukīamos. Norīma Lietuvīū tautā pazīnti ir tuomi jos dvāsios Sviesā stātī ī kitū tautū eile.

Įra tai dailkas, kurio svarbumās ne taip lengvai numānomas, kaip reikētū. Kad pavienīs zmogus pradeda visu atsidėjimu stengties save pazīnti, jis īra beabejonēs pasiekes gana augštā dvāsios stovī. Paprastai zmonēs menkai tesirūpina save pazīnti. Bet kuomet zmogus save ītīrti pradeda, jis save ima ir taitīti, valdītī bei augītī, pastoja dvāsiškai savišku.

Taip Lietuvīū "Mokslo Draugija" īra visai īpatingas mūsū tautinio gīvenimo zīmis. Įpatšīai ir todēl, kad tše daug Lietuvīū īra susīspīete. Lietuvīū dvasia īra tiek sušvītusi, kad nori save pātšīa pazīnti. —

"Mokslo Draugijos" dārbas berods teprasīdējo pirm kelīū metū, būtent 1907 m. Bet jo vaisius nebemenkas. Įs dalies jis apsirēiškīa knīga "Lietuviū Tauta", kuri turi šaunīai didžio kvarmo veik 600 puslapius. Randame toj knīgoj visokiū rašīnīū-tardīnīū apie Lietuvīū tautos gīvenīmā, apie jos kalbā, būdus, tūlus jos historijos dailkus, Lietuvos valdonus, zīmius Lietuvius ir jū dārbus, ir tt. Labai daug tše īra mokslo zīnīū. Ir rodos reikētū kiekvienām šiek-tiek mokslo turintšīam tān knīgā īsītiekti. Jā skaitīdamas gana gīliai ībrīstū ī mūsū tautos dvāsios srove.

Tatšau minīma knīga terodo "Mokslo Draugijos" darbū prādžīā ir tik vienā tūjū dālī. Vilniūje draugija turi surinkusi visai nuostābiai didī skaitšīū visokiū rāstū apie Lietuvā ir Lietuvius ir visokius kitus liudījimus Lietuvīū tautos gīvenimo. Tuo tarpu visi tie dailkai sukrauti troboje, kuri Vilniūje kokiame užkampij vos surandama. Ir rodos līg

Lietuvių dvąsios reiškiniiai būtų po griuvėsiias paslėpti. Bet nebetruks ilgai, ir bus Vilniuje nąmas pastatitas, kad galėsimė visi tuo gerėties. Iš po griuvėsių Lietuvių dvąsia kiļa ir išlengvo galės stoties žmonijos akivaizdon. Ir vietoj griuvėsių pamatīsime didįs rūmus. Tik reiks Lietuviams dār daugiau ir stropiau tiems dėti piningū. Tūli tūkstantšiai berods jau surinkti, bet jų dār labai daug reikia.

Pastarais metais "Mokslo Draugija" pradėjo savo tīrinėjimo kelius labai sumaningai ir giliai tiesti ī tautos gyvenimā. Išdirbo (viriausiai Dr. K. Grinius) tām tikrā vadovėli, kuriuo pasinaudodamas kiekvienas Lietuvis gali "Mokslo Draugijai" ir taip Lietuvių tautai patarnauti. Rinkti reikalauja tas raštelis visokius Lietuvių tautos dvąsios liudįjimus. O apie ką žinias rinkti reikia, sāko jau to rāšto daliū antrašiai. Ira tai šitie: Prietaringi tikėjimai ir darbai, Senovės papratimai, Senovės papāsakojimai, Patarlės. Bet geriau būtų, kad kiekvienas pasirūpintų tām kniģele, kuri pavadinta: Trumpa Folkloro dalikams rinkti Progrāma. Ir Prūsuoše reikėtų pagal jos patarimā dirbti.

Didžiojoj Lietuvoj tām rodos graži pradžia padarita. Moksleiviai imasi minimo darbo. Ir garsina, kån surinke ira laikraštįj "Vasaros Darbai", kuris ira priedu prie laikraštšio, vadinamo "Aušrinė". Toji vėl ira "Lietuvos Žiniū" priedas.

"Aušrinė" ira īpatingas Lietuvių dvąsios reiškiniš. Galima sakėti, jog jame atsispindi mokslus einantšų Didž. Lietuvos jaunųjų mánimas ir širdis. "Aušrinėj" randame mąstfmų apie augštesnius gyvenimo klausimus, randame apīsakeliū, poėmų, it tt. O gana turtinga ir giva rodosi visuose tuose dalųkuose jaunųjų siela. Labai dažnai tiesiog jautšiami jų šiluma ir jų pakilimas. "Aušrinėje" ištikro pradeda šviesti būsimos dienos Lietuvių tautos dvąsia. Nors ira tai tik pradžia, vienok tokia, kuri tvirtina vilti. Jaunieji Lietuviai ne vien spietšiasi apie "Aušrinė", bet jie tše ir mėgina ir ištiria savo jėgas.

Sale "Aušrinės", kuri tik eina kelis kart per metus, mename mėnesini laikraštų "Draugija". Givona tasai nuo 1907-tų metų ir eina iš Kauno. Randame tše taipojau poėmų, apīsakų, vertimų tūli kitātautšųjų veikalų, tardiniū apie Lietuvių kalbā, aptarimų Lietuvių rāštų ir laikraštšųjų, bet ir tūli kitātautšųjų rāštai tše menami. Rāšo tše dažniausiai katalikų theologai. Bet ne tai padāro "Draugijā" taip īpatingas. Be to, kas minėta, "Draugija" praneša visokius rāšinius, kuriuose aiškiniams klausimai iš aplamo žmogaus, bet ir iš Lietuvių gyvenimo. Berods dažniausiai rāšoma iš theologų, iš bažnyczios atžvilgio. Vienok lieka "Draugija" labai žimus Lietuvos dvąsios apsiereiškimas. Gāl pirmiausia "Draugioj" Lietuvių dvąsia siekė ī dabarties žmonijos mánimā, pasinaudodama Lietuvių kalba. O ištikro nuostabu, kiek tokiu būdu jau padarita. Visi "Draugijos" numeriai ira beveik tikras kniģinas.

Pastarame laike pradėjo eiti dār viens mokslui skiriamas mėnesinis Lietuvių laikraštis Amerikoje: "Laisvoji Mintis". Bet tām laikraštųjų pažinome tiktai nesmagiu būdu iš vieno darboje apie Mazājā Lietuvā ir todėl apie pātų laikraštųjų dār nieko sakėti negalime.

Taip Lietuvių dvąsia nūdien gana giva; ir jos īpatībės minėtuose laikraštšiuose ira šauniai aiškios. Todėl galime tikėti, jog išlengvo Lietuvių tauta ligiu šviesumu spindės kaip kitos tautos žmonijos dvąsios šviesoj ir nebegalės iš jos išnikti.

Vds.

KELI LIETUVIAI DAILININKAI.

Daug neturime dailininkų. Bet mūsų tauta ir nėra didė. O tad suliginant su kitomis ji tik ne tokia vargšė. Nekartā jau turėjau maniti, kad mūsų tauta ira ištikrųjų dailininkų tauta. Tik tie jos dailininkai beveik visi dār kaipo dailininkai visifluoše. Vos Sen ir ten pamātome vienā ir antrā, kurs iš jų išauges ira.

Siek-tiek išaugusių vien teturime Didžiojoje Lietuvoje. Bet ir tše jų tik mažas būrelis. Dār-gi gīvendami kažkur svetur. Tik vienas bei antras Lietuvoje. Bet dabar nuo 1906-ū metų jų veikalai kas metai susirenka Vilniūje "Dailės Draugijos" parodose. O tai ūra tarsi patšiū dailininkū susirinkimas. Ir galima juos, jų ūpatības, jų siela pažinti.

Bet jau iš to ji gana aiškiai apsiereiškia, kad mes Lietuviai, kurie neseniai vien laukininkū, kaimū gīventojū tauta buvo vadinama o ir šiandien dār nevidonū laukiniaiis peikiami, kad mes žigiu dailės veikalus galime viešai paroditi, kad ūra žmonės susidėje, kurie moka tverti dailės veikalus ir moka suprasti jų vertibe.

Dailės draugija ūra taip kaip koks mūsų tautos ziedas, o dailės parodos kaip kokie jos paminklai. Tai išmaniti ūra labai svarbu. Dailininkais apsiereiškia mūsų tautos grožībės jėgos, o parodose jų galibė paminklams statiti. Bet galime ir sakiti, ūsteigimas tos draugijos jau buvo paminklo stātimas.

Kiek numanau, ūra trīs dailininkai, kurie visām padārė prādžiā. O jų kiekvienas apreiškia ūpingā Lietuviu dvāsios spalvā. ūra tai † (a. At.). M. K. Tšurlianis, Antanas Žemaitis-Zmuidzinavičius ir Petras Rimša.

Ūpingiausiu gāl pasidārė M. K. Tšurlianis. Jo svverti vaizdai neturi sāu lūgas paprastame gīvenime, nors ūra daug pavidalū iš tojo imta. Norint suprasti, kām M. K. Tš. vaizdino, reikia atsiminti savo paties ūpingiausias valandas, kuomet tarsi tolimi, kokiose bedugnėse nugrimzde atminimai sukilo kaip seniai praėje sapnai. Kraštai iš anapus pasaulio, pilis ir pilnai, bokštū-bokštai, vartū-vartai, tiltū-tiltai, debesū-debesis, laiptū-laiptai, ir tt., ūra jo vaizduose regimi. Beveik galima sakiti: be krāsto, be gālo. Žiūri ir žiūri ir nematai jokios išeigos. Ir reikia jau labai nerangū dirgsniū, kad nepajautis iš visū tū ūpingā skausmā, ūpingā nuliūdimā ir suspaudimā. I vaizdus

žiūrint, ūzeina tarsi kas suvaržo, suspaudžia, suima ir veda priverstinai su savimi. — ūra ir keli zemėvaizdziai jo dirbti, bet ir jie apreiškia ūpingā mirštanti pasiūligimā ir skausmā.

Berods ūra ir lengvesniū jo veikalū. Tokie, kurie beveik juokauja. Bet tai tik išēmimai. Kiti vėl parodo, kokiā priartinantšiā dīdibe, kuri negāli būti nutveriamo, tik nujautšiama, o tik galinga.

Ir galima sakiti, jo vaizdū linijos, pavidalai ir spalvos ūra symbolai anapus šio pasaulio esantšiū dalikū, esantšio gīvenimo. Ir norėtai, kad ū juos šviestū iš augštībės ramnanti, laiminanti šviesa ir malonė.

Kas tuose vaizduose lietuviška, nesunku pasakiti. Lietuviai teprivālo bet kām mātiti arba rašiti, visuomet išeis symbolismas. Beveik nēra nei vieno šiū dienū rašitojo, kurs dažniau ar retšiau nebūtū savo mintis simboliškai apreiškes. Bet tām pātī rasime ir žiūrėdami ū daineles. Dobilelis ir lelijelė ūra bernelis ir mergitė. O toli ištekėti ūra garbė. Žālias rūtū vainikelis skaistībės symbolas, ir tt. Rodos rimtai mėgindami tikrai išrasime, kad mes Lietuviai daugiau negu kitos tautos linke symbolais apsiereiški. O tuo M. K. Tšurlianis, nežiūrint ū turini jo vaizdū, pasirodė Lietuviu.

Kitas žimus mūsų dailininkas ūra Antanas Žemaitis. Daugiausia jis ūra svvertes žaliū vaizdus. Mātome iš tūjų, kur jis tik kārta ūra buves: Fransijoje, Vokietijoje, ant jūriū, Amerikoje. Visur jis ūra regėjes gamtos grožības ir jas apreiškes. Bet visai kitokie pastoja jo vaizdai, kad jie rodo žalis mūsų Lietuvos. Ar jis vaizdintū upes ir jų pākraštšius arba kalnus ir kalnelius, girias ir girutes, kaimus ir pavienius namelius, visur nēra matiti tiktai žalis ir jos grožībė, bet tarsi ūz to, kas regima, paslėpta gīva širdis. Šitām dailininkui Lietuva ūra esibė. O ne tiktai gīva dabar pastojusi. ūra gīva iš seno. Net iš Lietuvos milžinkapiū jis regi plūstanti jos širdies kraujā.

Visai kitokios rūšies dailininkas jis yra negu M. K. Tš. Jis visai tvirtai laikosi regimo pasaulio. Vienok jis jauts ir apreiškia, kas už jo slepiasi, įpatysiai kán kiekvienám jausmingos širdies Lietuviui tária girios, daubos ir kalnai. O ir negáli išvengti lietuviško simbolismo, kad jám ir tik mažumá tepasišvesdamas. Taip, paveikslui, gál lig Sol geriausiame jo vaizde, kuriame rodo kalná-milžinkapí — girioje, kur seni, augští medžiai táriausi su mažaisiais ir žilgalvis, besédís ant kapo, kalbasi su vaikelu. — O vėl kitur kur, medžiams nukirtus pasilikés yra plikas kalnas, per kurį žengia koks vargšas, arba kur saulelė apšvietšia vargšú žmoneliú vargingus stogelius, visur matíti, tarsi Lietuva verktú dėl nelaimiú jos gyventojú. Ir skaudžiausiai tai apšireiškia, kur lig ir Lietuvos dangus skausmo krauju apsiliejés apšvietšia garsaus Lietuvos kápá. —

Bet pagaliaus matíti, dailininkas mâté ir apreišké Lietuvos širdí, kadangi jo paties širdis yra ir Lietuvos širdis. Jis gívas tévinei, todėl toji jame ir gíva. Ir kur jis tik nueitú, visur jis klausos jos širdies tvaskėjimo, visur jis bando nujausti jos širdies gívamá ir šilumá.

Petras Rimša, trefišis tú dailininkú, laikosi taipo-jau to, kas regima. Vienok jis vėl visai kitoks. Rods jis tveria pilnus pavidalus, yra jis skaptotojas. Bet jis tveria ir vaizdus. O taip ligiai pasirodo jo įpatingumas ir nuostabusis jo dailiškas galėjimas. Kaip paprastai skaptotojai bedirbdami koki veikalá vis pirmiau jį išminko, išgnaibo iš molio arba gipso, ir pagal tai tad jį lieja iš vário arba veikiau iš tûlú sulietú naugiú (metálú), taip ir jis ne viená Artoją su savo žirgu ir sutvėrés.

Bet pastaru laiku kitur dailininkai pradeda numaniti, kad norint kokiá stovilá, koki žmogaus pavidalá ar šiaip kán dirbti, reikia jį tarsi materijále išvisti ir iš patšios dárbo pradžios materijále išlengvo apreiškíti búsimáji pavidalá. O taip dirbo dažnai P. R. Pasiémés koki medžio gálá išdrožinėjó iš jo, koks jis buvo, tai "savo kepure",

tai "kirminá", "žmogaus gálvą", ir tt. Arba dirbo iš metálú vaizdus. Naudojos metaló įpatibémis apreiškíti įpatingai mintšiai. Taip ir šiú metú parodoj buvo matíti tûlos mėnesienos arba ázarai mėnesio apšvesti, ir tt. Neperskverbiama mėnesio šviesa pildíta erdvé jis parodé švino plotšiu, mėnesí sidabriníu skrituleliu, blizgantí ázaro vandení taipojau sidabru arba kita blizgantšia nauge, šale ázaro stovintšius ir tarsi tûlme sustingusius medžius jis dirbo iš kokios tamsios naugés. Taip P. R. išpildé reikalávimá didžiausiú dailininkú, bútent, kad materijálas pats jau būtų dailininko minties ir jausmo apreiškimas. Ir šiú metú dailés parodoj gál Petro Rimšos keli darbai buvo žímiausi ir iš gríno dailiško atžvilgio vertšiausi dalkai.

Bet kitá jo įpatibe teišvidau netišiomis. Ira jis iš kazi-ko, gál molio, lipines "du jautšiu junge". O tše pasirodė lig žaibu apšviesta, kas ir kituose Rimšos veikaluose randasi. Rimša yra kartá tvėres mázá grupá: senute prie vindo bėmokinanti vaiká skaitíti. Vadino jis tai: kaimo mokítkla. Tokia ji buvo Didžiojoj Lietuvoj lig pastarúj metú. Ir P. R. taip tarsi vienu labai paprastu pavidalu apreišké visos Didž. Liet. pasimokinimo vargingumá. Toliau Rimša sutvėrė "Artoją". Gál lig-Sol didžiausiai savo veikalá. Ira matíti tše arklis, kurs sunkiai traukia žágre, darbininko valdomá. Bet ir šis veikalas žímiai atmuša visá Lietuvos padėjimą. Rimša gáli paprastais pavidalais apreiškíti plátšią Lietuvos padėjimo prásme. Jis yra dailininkas, kuriám kaip tik ir tinka paminklus ne maziems, bet didiems dalkams statíti. O minėtasis veikalas — sáko neužbaigtas — "du jautšiu junge" — tarsi apreiškia ramiai tolin žengiantšią ir nenustabdómá, kadangi nepasákomai galinga gamtos galibe. Tše tai pasirodo P. Rimšos dovana monumentálikumui, tariant sve timu zodžiu, tai esti patšia materija apreiškíti dide jėgá, gálá, didí gamtoj ar žmonijoj gívenantí veiksní.

Ir todėl prasidédamas menkutšiu, tai esti smulkiú

išdirbinių imties, jis vargiai galės kán pasiekti. Visi jo gabumai rodo tarsi í didumą, í apskritumą. Ir labai būtų lemtina, kad jis patsai savo dovanas gerai išmanitų ir tad jas vartotų be jokių varžimų. Išeis tad nuostabūs veikalai. Ir ras pasekėjų.

Lietuva gál taps garsi savo dailininkais, kurių tik ir nokstantšiais darbais jau dabar džaugties gálime. Vds.

APIE VALIBUMA.

Kuomet žmonės pilnai supras, jog liga íra toks-jau gėdingas dalikas, kaip ir koks doriškas prasikaltimas, tuomet jie ir kitaip gíves. Gėdėsis sirgti, kaip pradeda jau vienas ir antras gėdėties meluoti. Nėsa paprastai ligos paeina iš kokio nors doros arba kúno nešvarumo. Todėl ir lengva íra suprasti, kad kiekvienas gál pats ligá išvengtí. Tiktai kaip, nelengva pasakíti. Bet pradėkime iš paviršiaus.

Íra jau dažnai sakíta, kad žmogaus oda íra rėtis, per kuri nuolatai garuoja, beveik galėtum sakíti srávi. Kad rėtis užjekes, tad per jí negál sra véti, ir jisai ar vienoj vietoj prakiúra, arba ir visas kartu ištrúksta. Ap-lamai imant, galima sakíti, jog visos odos ligos: dederinėš, spuogai, skauduliai, bet ir vėžis íra tikrai visokio nešvarumo ligos. O kur dár visos vidaus negalės, kurios visai dėl tos patšios priežasties atsiranda!

Žmogus tur dažnai prausties, o ne vien veidá, bet visá kúná. Kokia šiek-tiek švari motera sluotú arba sluos-títú tiktai áslá o savo pirkios palovius bei kertes paliktú visai nevaliusi! Tuomet jí būtų tikra nevala. O juo labiau, kad kúnas būtų laikomas nešvarus! Veidá veikia gal- lėtum palikti kartá neprauštá, bet ne visá kúná. Veidas gauna oro ir šviesos, bet kúnas po rúbais lig tamsiamé urve kíšo. Jám reikia kas diená pravėdinimo ir vandens, jeib jis nepavístú kaip želmuo be saulės.

Gal kita manís, jog apsisalít arba kasdien maudities tik tiems tegalima, kurie šiaip jokio dárbo netur ir tik

vien savo kúná opina ir puikina. Bet kiek laiko reikia praleisti, kad per nešvarumá žmogus suserga! Tuomet jis ne vien save nusikankina, bet ir visus kitus su juomi gívenantšius. Jis ir nieko daugiau manít negal, kaip tik apie savo kúná. Negalės vis prisimena. Sveikas kúnas visai nėra jautšiamas. Jis lengvas, lig jo nebútú.

Nereikia nusimaudímui daug laiko. Labai greitai galima kúná šaltu vandeniu nulaistíti, nutrinti arba besilankstant nugaruodinti. Reikia tik kasdiená tam tikrá valandíte paskirti.

Kas tam kartá prátes bús, tuojau matís, jog be to esi lig visas murkšlinas. O kán nusimaudídamas užtrunki, tai paskui esi kuo vikresnis ir greitesnis dárbei atlikti. Daul-gelis teisinas, kad žmogus ne žuvis, nereikia jám vandens. Beje, per dienas ir naktis jám nereikia vandenj mirksoti. Tik žmogus dár menkliau íra anuo keturkoju gívilium, kurs mėgsta vien í purvus isiknistí. O tik vėl ir tú patšiu žmoniú sákoma apie sveiká žmogú: Sveiks kaip žuvis.

Kúnas nėra dievaitis, kuriám reikia daug laiko aukoti, bet jis íra tikrai švents rikas, kuriuo ir turi atitinkami vei-kimai apsieirekšti. Bet nešvarumu dvokiantšiu irankiu tai ne labai galima. Kad žmogus ne visame kúne švarus, tai jis veidá gáli kažki-kiek prausti, o vis bus mátoms ir užuodžiams kúno nevalibumas.

Koks jau bíaurus íra nusizengimas prieš kitus duoti savo išgarius uostíti! Rodos túlas ir numáno, kad tai negražu, ir žiúri savo puvėšis apdvásinti su visokiomis mostėmis ir kvepilomis ir apsisiausti gražiais drobiniais. Bet nieko tai negelba. Ir per kvepilas nuuodžiamas kúno nešvarumas. Ir per gražias kurpes numánomos nešvarios kojós. Visai taip-jau kaip kokioj pirkioj, kur tik asla švari ir iš kertšiu dvokia visokiais nešvarumais.

Bet ne vien vandeniu bei muilu žmogus gál savo kúná sveiká ir švarú, o tuomi ir grážú išlaikíti, bet ir

maistu. Maistas turi būtī tikrai kūnā maitināš o ne jī erzīnāš dalīkas. Apīe tai reikētū tītšīa kītoj vietoj tartī.

Īra dār tītšīas valībūmas, o tas bene visū svarbiausias. Tai jausmū valībūmas. Kad mūsū jausmai visuomet valībī bus, tai mums ir visai nebūš galīma nešvarīu kūnu gīventī. Kas vidūje Īra, tas tikrai ir viršūje apsīreīškīa. Vālīmas todēl popīrm turi vidūje atsīeīti. Paskūi jīs apsīreīkš ir mūsū veikīmu.

Svārūs jausmai īšlīaiko kūnā sveīkū. Sveīkū jausmū žmogus negalēs apsenūti maīstu maitīntīs, negeīs nei liežuviui smarkīū erzīnīmū, kad īš valģio tik druska bei pipīrai nuragaujami. O kur dār visi daugīau ar menķiau apsīvaīgīnā gērīmai, pīe kuriū ir kafē skaitoma!

Svarīū jausmū žmogus negalēs meluotī savo īšveīzējīmu. Apvālīmas tik mātōmū kūno daliū Īra melas. Svarūmas turi spīndētī īš kiekvienos kūno dalelēs. Jos turi būtī augusīos īš Svarīū jausmū maīsto.

Kas pats Svarus, tas matīs ir dīdē skīrtumā tarp Svaraus ir nešvaraus žmogaus. Nešvaraus žmogaus kūnas jau per rūbā īšveīzi sunkus, līģ tšē būtū tīktai mēsos šmotai, daugīau nieko. O tie Īra ir be saves apsīgīnīmo jēģū, ir todēl visoms līģoms greītai pīreīnami. Sveīkas kūnas saves-spīndējīmu neuzlēidģīa uzkrētīmū. Jame nēra dirvos, kurīoj līģos dieģai atsīgautī ir mīstī galētū. Taipojau kūnūi, kurīs īš vīdaus ir viršaus Svarus, ir negalīma atsīšaldītī.

Doros ir kūno švarūmas Īra artīmī gentīs ir tikri žmogaus sveīkātōs sargai. Rūta.

APŠVALĢA.

Politika. Patsai žodīs ne-daug reīškīa. Vīen galējīmā vals-tīģā tvērtī ir īšlīaķītī. Bet su tuo rīšasi begalīnīs dalīkū skaitšīs. Valstīja turētū derētī žmoniū lā-

būi. O tān lābā reīķia gerai su-prastī. Nēra abejotīna, kad žmo-guī reīķalīngā kūnā īšlīaķītī. Vīe-nok īra svarbiau, kad ĳo dora, ĳo žmoniūškūmas nevīen īslīķtū, bet

dār praklīnīn eītū. Ir nēra taip, kad smagus gīvenīmas, pilnu-mas tvīrtīna dorā, stoka, skur-das nedorībe gāmīna. Rōds kar-tais alkīs privērtšīa žmogū vōgtī, ir kenksmai jīs pīldo nekūta pīreīš kītus. Bet nēra tai būtīna. O antrāip turtas nepādāro žmogū doru. Jeģu taip, tad visī mill-jonērīai būtū angelais. — Trūm-pai sākant: valstīja turētū tām derētī, kad kiekvienām būtū be kludīmū galīma dorīškai, žmo-nīškai ķiltī. O kad pīe mūsū žmonēs politīka rūpīnas, tad šīs jos āģzģilģīs turētū jīems pīrmuo-jū būtī. Žmogaus ķilīmas art-šīausīarīštas su tuo, kasģām tēvū palīkta, kaip, paveīkslūi, kalba.

Saimas-parlamentas. Senīau politīka tesīrūpīno valdonai ir jū tarnaī. Kaip jģe žmoniū arba ir savo gerove suprātō, taip jģe dāvē palīepīmus, ir žmonēs juos turējo pīldītī. Ir buvo taip to krāšto žmoniū gīvenīmas tvar-komas. Īšlengvo vīrto vīskas ķītaip. Žmonēs pradējo pātīs vis daugīau savo reīķalais rūpīn-tīs, ir valdonams pīrsīeģo su žmoniū uzvaduotoģais tartīs. Īš tū uzvaduotoģū sustoģo saimas arba parlamentas. Senīausīas Īra Anglū parlamentas. Jīs gīvena jau nuo 13-to šīmtmetšīo. Vīe-nas jaunausiģūģ Īra Rusījos dū-ma. Dabar beveīķ visur ant žemēs valstījos turī savo saīmus. Net Tšīnēzai reīģīngīsi jģ susīvertī. Senīau, 16-ame šīmtmetšģe, ir Lietuva turēģo savo saīmā. Bet jame tesīrinko dīdģīnāi. Ir

jīs lģgai negīveno. — Taip mūsū laiku žmonēs daug daugīau negu senīau rūpīnāsī valstījos gīve-nīmo tvarka, arba nors vērtšīamī ja rūpīntīs. Tģk īš kōkiū āģ-zģilģiū tai dārōma? Tšē, kur saīmā jau senīas dirba, īpatšīai Anglījoj ir Fransījoj, jau visā laīķā praklīnīeģī skundģīasī dēl saīmo bergģdumo. Sāko, nepesā dirbama tikrajai žmoniū pā-gangai, bet vīen ķīšēniui, pīnģū māšņai. Saimo partījos stovīnšīos vīen uģ savo žmo-nīū naudā. Vīsi norī naudotīs valstīja savo smagumī ir ķītū tām īšnaudojīmū. Ir ne be teī-sībēs. Saīmū gīvenīme pasīdāro ļabai īpatingos permainos. Par-lamentai vis daugīau pāreīna po īntekme pašalīnīū galū. Saīmīnķai beveīķ tēra jģ īrankīais. Todēl ir augštos dvāsiōs žmo-nēs vis reīšīau patenķa ī saīmus. Kān tšē ir veīķs? Tšē uzģtenķa žmoniū, kurie stovī uģ tai, kān ķītī Īra sumāne. Vīenok saīmā tuo-tarpu dār Īra ļabai reīķalīģģ. Nors būtū jģe ir ķaģī-kōķīe ne-tobūlī. Tģk pāreīna šķek-tiek ī vīešumā, kas žmonēs norš ķīek ļaundģa.

Polītīškasis dārbas Lie-tuvoj. Kōķī uzģdavīnī Lietuvīū saīmīnķai Vokietījos-Prūsījos saīmuose turī, nesunku suprastī. Stotī jģe tšē turi uģ kultūrīnīus Lietuvīū reīķalāvīmus. Kad tai tīktai žmonēs su ļabai švīesīa dvāsīa tegālī, visai aiķku. Tai-pojau ĳīnoma, kad tōkiū žmo-nīū stokstame. Jģe mums dār

turi priaugti. O ziūrint ī žmones rinkėjus reikia sakīti, kad kultūrinī Lietuviū reikalai tokie dalfikai ĩra, kurie tuo-tarpu Lietuviū daugui vos numānōmi. Todēl politiškasis dārbas prie mūsū pirm visū turētū būti aiškinimas, kas mūsū pāžangai, dvāsiškām mūsū kilimui būtinai reikalinga ĩra. Kad tokiām darbui nos kiekvienas tinka, kurs kelias knīgas perskaites ĩra, o žmones tik īspeikti ir īšbarti tegāli, rodos ant pirštū suskaitoma.

Gīvenimo supratimo persimainīmas. Jau vien todēl reikia mūsū darbui ĩpatšiai šviesiū žmoniū, kadangi mūsū āmžius ĩra persikeitimai laikas. Gīvenimo supratimas virsta visiškai kitokiu. Tām priežastis lengva īšvīsti. Žmonēs nūdien visai kitokius patirimus apie pasaulī turi negu seniau. Įs to pasidāro kitoks gīvenimo supratimas ir tie nuodugnūs persikeitimai visose žmoniū reikmenēse. Žmogus šiandien kitaip žiūri ī gamtā, ī tautā, valstijā ir valdžijā, ī mokslā, daile ir tikībā, negu seniau. Savo kitokiu pasaulio supratimu žmogus ĩra kitokiu pastojes ir kitaip taiso sākū gīvenimā. Ir tasai jī vėl vertšia daugiau savišku pastoti. Tik atsiminkime, kaip žmogus turi susivaldīti ir saugoties mašinās naudodamas, keliaudamas garlaiviais, traukiniais, ir t. Tik ne visi, kurie rodosi saviškais, tokiais jau ir ĩra. Dār vis didžiausia žmoniū dalis teseka kitū pa-

veikslā, ir tūli tēra pergaltvais, kietsprandžiais, manīdami saviškais esā. O ĩs to īšeina pragaištis. Tān žinodami, mums Lietuviams, kurie be to gana toli už kitū pasiliike esam, reikalinga kuo-atsargiau ir teisingiau dirbti. Šiaip pasiliiks mūsū darbas, kas jis labai dagnai tūli "veikėjū" ĩra: tautos gavinimas.

Baznyczyios. Žmoniū persikeitimas už visa pasidāro jautšiamas baznyczyiū dalikuose. Pasaulio ir gīvenimo supratimas priešinās kas dienā daugiau baznyczyiū mokslui. Ir visai nēra abejotina, kas ĩs to īšeis. Gīvenimas su savo reikalais ir prievartomis ĩra už visa galingiausias. Įs tikrūjū jis veda be susimilėjimo žmones savo keliu, nors žūtū ir dār taip garbėj laikomi dalfikai. Ir visi bandīmai tām pasipriešinti ĩra todēl labai geri, kadangi jie visuomet tām Selpia, kas pagal gīvenimo istātumus turi būti ir augti. Bet tīššia pridedu sišon, kad īstikrūjū naujasis pasaulio supratimas nesipriešina seniems tikībos mokslams, jeigu tie dvāsiškai suprantami, bet priešinās jū paviršutinām išguldimui pagal "žodī". — Labai indomu žinoti, kas Katalikū ir Evangelikiūjū baznyczyiose nusiduoda, žmonēms taip toli parėjus. Katalikū baznyczyia gali būti vadinama apeigū, o Evangelikiūjū mokslo baznyczyia. Katalikū apeigos ĩra labai senos ir, kaip žinoma, simboliškos. Todēl jos visuomet palaiko savo

svarbūmā ir padāro ĩnspūdī ī žmones. Toms apeigoms nēra pavojaus. Už tai daugiau mokslui. Ir Katalikū baznyczyios galva jī žiūri ginti. Tatšau Katalikū baznyczyiai nēra tokio pavojaus kaipo Evangelikiškai. Tše rodos su mokslu ir baznyczyia dingsta. Todēl dabar tše labai ĩpatingas metas. Ir pasidāro klausimas, ar verstī žmones tikētī ī mokslā ar ne. Bet atsiliepimas tām pasidāro jau vis aiškesniu. Vertimas mātomas netikusiu šiandien frankui. Bet lieka dār kas kita: būtent auginimas augštesnēs gīvībēs, pagal Evangelijūjū pamokslā. Taip kristpa baznyczyia ī tai, kas jī būti turētū: augštesnī žmoniškumā apreiškiantšū žmoniū draugia. Ir taip baznyczyios vis daugias bus guldomos ant gīvībēs o ne ant nesuprasto žodžio. Įs dalies tai baznyczyiose vienur ir kitur dārroma ir vis daugiau bus išlengvo vikinama. — Kiek mums, ĩpatšiai Prūsū Lietuviams, dār reikēs mokīties, vos pasakūti ga-

lima. Tše dār vos kas numāno, kas nusiduoda žmoniuj. Tše dār gana dagnai ī tām, kurs netiki ī velniā, žiūrīma kaip ī bedievi. Daug, daug tše dār dārbo reikia.

Du Lietuviiū vākaru. Pirm keliiū savaištū garsino Lietuviiū Giedotojū Draugija, kad parengsanti žibuose Lietuviams vākarā. Tuojau po to ir "Bīrutē" garsino tokī-jau vākarā Piktupēnams. Tasai ĩviko 14. Gegužēs S. m. Buvo labai grazus oras, tikra pavāsario diena. Bet žmoniū visai māga tesusiejō. Tūli suskaitē ĩs viso apie 50. — Giedotojū vākaras žibuose buvo 21. Gegužēs. Oras labai blogas. Valandoms net snigo. O šalta, kad keleiviai traukiniuose purtējō. Susiejō daugiau negu 150 žmoniū. Priēmē viskām labai širdingai. Berods, kas buvo teikiama, buvo labai gražiai priurošta ir gerai nusisekē. Vākaras pasibaigē labai harmoniškai. Tatšau abu tuodu vākaru turi ĩpatingā reikšme, apie kār reikēs dār pakalbėti.

PASIKALBĖJIMAI.

Turime juos šī kartā palikti, ir vien patariame skaitītōjams, tūli parāginti, kurie su mumis apie "Jaunimā" ir jo turinī kalbėjosi, kiekvienā, ĩpatšiai pirmuosius "Jaunimo" rāšinius būtinai kelis kart su apmāstimu perskaitīti, ir apie tian, kas neaišku, mums rašīti, arba mūsū klausiti. Rodos kiekvienas "Jaunimo" skaitītōjas bus patires, kad jis tarsi tvirtesnis, didesnis pastojō, kuomet jo ĩsmānimas daugiau sušvito. O toks ĩsmānimo sušvitimas tegālimas, kad māstome ir klausinėjame bei atsiliepiame, kad naudojāmēs vienas kito patira. Todēl ne vengkime rašīnēties, ne vengkime draugiškai auginēties. Vds.

NAUJI RASTAI

(suteikti "Jaunimui").

"Aušrinė", "Lietuvos Žinių" priedas. Apie ją aplamai kalbėjome antrame šio "Jaunimo" rašinyje.

Liūdas Giria, Žalioji Pievelė. Vilnius 1911-m. 65 kap. Daili o ne maži knygutė. L. G. jau tūla dainele ir ne vieną dainų knygėle paleido po Lietuvą. Ir dažnai jis moka ištarti jausmingą bei raiškų žodį. Kad L. G. fra poėta, liūdija ir "Žalioji Pievelė", o tikėtina, jog jis kaip poėta nesustos, bet žengs tolyn.

Juozas Mikuckis, Pirmosios Dainos. Vilnius 1911-m. 15 kap. Mazutis rinkinelis, bet gana reiškiąs. Iš pirmųjų dainelių mán pasidarė žimias: Geriau vėlai, nekaip niekad. Žiedas žada vaisiui.

N. Vutšetitis—M. Grigonis, Matuko Dirva. Seiniai 1911-m. 5. kap. Liūdna apísakelė vaikams. Vertimas.

Studentas, Apie Uogas. Vilnius 1911-m. "Lietuvos Ukininko" leidinís. 15 kap. Raštelis mokina, kaip reikia uogas auginti ir naudoti. Svarbu laukininkams.

A., S. Tš. ir P. Avižonis, Skaitimo Vadovėlis. Vilnius 1911-m. "Liet. Ukininko" leidinís. 10 kap. Sākoma tame raštelij, kán Lietuviai, kaimo giventojai, skaititi gáli ir skaititi turētų, norėdami iğiti platesni ir gilesni supratimá apie givėnimá. Iš to rásto matiti, kaip jo rašytojai Lietuviu rástijá fra sijoje.

Paparonis, Žalgiris, Seiniai 1911-m. "Saltinio" kniğino leidinís. 15 kap. Raštelis duoda žvelgti i Lietuvus praeiti lig "Didžiojo Múšio". Tūli vaizdeliai ir keli Lietuvos kunig-aigščiū atveidžiai padáro tán raštá i patšiai žimui.

Kl. Jurgelionis, Panemunelio Tarmės Fonetika. Scranton 1911-m. Perspausta iš "Laisvosios Minties". Ira tai tardinís, kurs kaip tūli kiti reiškia, kaip labai dabarties Lietuviai pradeda ištirti savo kalbá. Tik ar ne per daug prasipuldome maž-možiuose, taip kad stambūjū ir reikalingiausūjū kalbos dalikū nebepestebime?
Vds.

Iš leidėjų-rašytojų pusės.

Nuolatai rąginame rūpintis padidinimu "Jaunimo" skaititojų skaitšias. Toliau mēdžiame, i patšiai Didž. Lietuvoj givėnantšijū, savo adresu aiškiai o vis lietuviškai ir rusiškai parašiti. Tūli guodžiasi negáva "Jaunimo". Tai ne mūsų kaltė. Mes paprašius tuoj siuntšiamė. Ir stebimės labai, kad ėmėjai "Jaunimo" negauna. Jeigu adresai nebūtų tikri, tai postas tik turētū mums siuntini grąžinti. Mūsų adresas gana aiškiai uždėtas. Tik gál Rusijoj siuntiniai nesuntšiami atgál, kaip tai kitur ir su menkiausiaiis dalikais dároma. — "Jaunimas" siuntšiamas i namus už 2 M. per metus, i Didžiąją Lietuvá už 1 Rublį, i Ameriká už 60 centū, pavienis numeris už 20 pfg., 10 kap. arba 10 cent.

Už leidėjus-rašytojus

Martin Aszmutat, Tilžėj, Augštoji gatvė 78 (Hohe Str.).